

## Belevingsvlucht Lelystad Airport

Onderzoek onder bewoners van de  
aanvliegroutes



Ministerie van Infrastructuur  
en Waterstaat

2-7-2018

B3136



# Inhoudsopgave

<b>Achtergrond, methode en opzet</b>	<b>3</b>
<b>Samenvatting en conclusies</b>	<b>6</b>
<b>Resultaten</b>	<b>8</b>
• Resultaten totaalniveau	<b>16</b>
• Resultaten naar gemeente	<b>21</b>
• Resultaten levendig vs. afgelegen gebieden	<b>28</b>
<b>Bijlage</b>	<b>28</b>
• Respons per gemeente	<b>32</b>
• Verschillen in respons tussen gemeenten	<b>42</b>
• Gebiedsselectie gecontroleerde steekproef	<b>44</b>
• Ongewogen en gewogen data gecontroleerde steekproef	<b>46</b>
• Resultaten gecontroleerde steekproef	<b>70</b>
• Onderzoekstechnische informatie	

In opdracht van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft Motivaction International B.V. een onderzoek uitgevoerd naar de ervaringen van de belevingsvlucht die op woensdag 30 mei van 17.20 tot 22.20 heeft plaatsgevonden. De belevingsvlucht is georganiseerd om bewoners van de gebieden onder de vliegroutes van Lelystad Airport het geluid van een vliegtuig in hun eigen omgeving te kunnen laten ervaren.

## **Enquête via de website [www.belevingsvlucht.nl](http://www.belevingsvlucht.nl)**

Om deelnemers (mensen die naar de vlucht hebben gekeken/geluisterd) de gelegenheid te geven om hun ervaringen en beleving te delen, is een enquête ontwikkeld die tijdens en na afloop van de belevingsvlucht kon worden ingevuld. De enquête was toegankelijk via de website [www.belevingsvlucht.nl](http://www.belevingsvlucht.nl) voor iedereen die wilde deelnemen. Invullen kon van 30 mei 15 uur (de oorspronkelijke starttijd van de belevingsvlucht) tot 14 uur de daaropvolgende dag (31 mei). Het doel van deze enquête was burgers de mogelijkheid te bieden hun ervaringen te delen, niet om een objectieve en representatieve uitspraak te doen over mogelijke gevolgen van de uitbreiding van Lelystad Airport met vakantievluchten (bijvoorbeeld in termen van geluidsoverlast). We benoemen dit omdat er voor dit onderzoek geen representatieve steekproef is getrokken en omdat in deze opzet bewust is gekozen voor deelname uit eigen initiatief. Iedereen die zijn/haar mening wilde geven, kon op deze manier aan het onderzoek meedoen. Dit heeft doorgaans effect op onderzoeksresultaten. Burgers die zich betrokken voelen bij het onderwerp en de belevingsvlucht zullen immers sneller deelnemen dan mensen die zich minder betrokken voelen, of die weinig stilstaan bij de ontwikkelingen rondom Lelystad Airport. Hiermee doen we echter niets af aan hetgeen dat gemeten is met deze enquête, namelijk de beleving en het sentiment onder de 6303 deelnemers die actief hebben deelgenomen aan de belevingsvlucht en hun mening daarover deelden met deze enquête.

## Enquête via een gecontroleerde steekproef

Omdat we ons realiseren dat onderzoek via een vrij toegankelijke website kan leiden tot selectieve deelname<sup>1</sup>, hebben we ervoor gekozen ook een aanvullende steekproef te trekken uit het StemPunt-panel van Motivaction. Dit noemen we een gecontroleerde steekproef. Het doel van deze steekproef is om ook ervaringen op te halen van bewoners van de gebieden onder de vliegroutes<sup>2</sup> die niet uit zichzelf deelnemen aan de openbare belevingsvlucht-enquête. Dit levert, zoals verwacht, een *ander* perspectief op. We benadrukken hierbij dat het om een *ander* perspectief gaat. Ook bij deze steekproef spreken we niet van een representatief/representatiever beeld. Want ook bij deze steekproef, of bij vergelijking van de twee perspectieven zijn kanttekeningen te plaatsen:

- De enquête is via de gecontroleerde steekproef 'slechts' door 594 mensen ingevuld. Daarvan heeft slechts 34% bewust op de belevingsvlucht gelet op het moment dat deze plaatsvond. Er zijn dan ook maar 222 mensen in deze steekproef die de belevingsvlucht (misschien) hebben gehoord en/of gezien en hierover hun ervaringen konden delen. Bij deze aantallen zijn de betrouwbaarheidsmarges relatief groot.
- In de steekproeftrekking is prioriteit gegeven aan een zo groot mogelijk aantal deelnemers uit de geselecteerde gebieden binnen het panel. Er is daarbij *geen* rekening gehouden met een representatieve verdeling naar leeftijd, geslacht, opleiding, regio en leefstijl. Achteraf is alleen gewogen naar leeftijd en geslacht<sup>3</sup>.
- Het onderzoek heeft alleen plaatsgevonden in een select aantal gebieden, relatief dicht rondom de locaties van de geluidsmetingen<sup>2</sup>. Andere gebieden zijn niet meegenomen.

1. Mensen die op de hoogte waren van de belevingsvlucht en/of zich betrokken voelen bij ontwikkelingen van Lelystad Airport, zullen naar alle waarschijnlijkheid eerder deelnemen aan de enquête dan mensen die niet op de hoogte zijn of zich minder betrokken voelen. Dit noemen we selectieve deelname.
2. Voor de gebiedsselectie zijn de 15 locaties van de geluidsmetingen (11 uitgevoerd door Munisens en 4 door SensorNet) als uitgangspunt genomen. Gemeenten die binnen een straal van 10 km van deze locaties vallen, zijn meegenomen in de steekproefselectie. Alle deelnemers uit het panel die woonachtig zijn in deze gemeentes, zijn uitgenodigd voor de enquête. Voor twee meetpunten is de selectie volgens deze definitie niet compleet. Zie bijlage voor nadere toelichting.
3. Door middel van een RIM-weging, zie bijlage voor de specificatie.

## Achtergrond, methode en opzet (vervolg)

- In de steekproefselectie en in de analyses is geen rekening gehouden met afstandsbepaling (bijvoorbeeld binnen gemeentes). Mogelijk hebben waarnemers direct onder de vliegroutes een andere ervaring dan personen die de vlucht van bijvoorbeeld 5 kilometer afstand hebben meegemaakt. Ook is het mogelijk dat bewoners die recht onder de vliegroutes wonen, of dat burgers die de belevingsvlucht van dichtbij wilden waarnemen, vaker uit eigen initiatief hebben deelgenomen aan het onderzoek via de website [www.belevingsvlucht.nl](http://www.belevingsvlucht.nl). Omdat afstand logischerwijs invloed heeft op geluid en zicht, zal dit ook effect hebben op de resultaten.

We kiezen er daarom in dit rapport voor om de resultaten niet met elkaar te vergelijken en aan te sluiten bij de doelstelling van de enquête, namelijk mensen gelegenheid geven om hun ervaringen tijdens de belevingsvlucht te delen. We beschrijven daarom de resultaten van mensen die op eigen initiatief via [www.belevingsvlucht.nl](http://www.belevingsvlucht.nl) hebben deelgenomen aan het onderzoek. Voor lezers die geïnteresseerd zijn in het perspectief vanuit de gecontroleerde steekproef, zijn de resultaten hiervan opgenomen als bijlage in dit rapport.

# Samenvatting en conclusies

## ➤ Ruim 6000 mensen deelden hun beoordeling van de belevingsvlucht

Uit de hoge respons blijkt dat veel mensen zich betrokken voelen bij de ontwikkelingen van Lelystad Airport. In minder dan 24 uur tijd deelden 6303 mensen hun ervaringen en oordeel ten aanzien van de belevingsvlucht. Wat ook opviel is dat zelfs vóór de werkelijke start van de belevingsvlucht (tussen 15 uur en 17.20) al 213 mensen de enquête hadden ingevuld (inclusief beoordelingsvragen). Deze deelnames zijn niet meegenomen in de analyses en rapportage. Maar deze deelnames kunnen een aanwijzing zijn dat het onderwerp zodanig speelt dat mensen hun mening erover kwijt willen, zelfs los van de waarneming van de belevingsvlucht. Dit blijkt ook uit het feit dat sommigen reageerden vanuit gebieden die zich op grote afstand van de vliegroutes bevinden (zie sheet 29 t/m 31). We hebben met dit onderzoek geen mogelijkheden om te controleren of, en op welke manier mensen naar de belevingsvlucht hebben gekeken/geluisterd. Het is dan ook niet mogelijk om bijvoorbeeld het sentiment rondom de ontwikkelingen van Lelystad Airport te scheiden van puur de beoordeling van de belevingsvlucht.

## ➤ Algemeen oordeel initiatief belevingsvlucht positief, maar circa een derde is minder tevreden met opzet en uitvoering

Over het algemeen is men positief over het initiatief van de belevingsvlucht als middel om belanghebbenden te informeren over de gevolgen van route- en luchtruimwijzigingen. 53% is positief tegenover 27% die hierover juist negatief oordeelt. Er heerst echter verdeeldheid over hoe tevreden men is over de uitvoering van de belevingsvlucht. Waar 35% hier positief over is, is eveneens 35% juist negatief. Ondanks verdeeldheid over de uitvoering, geeft toch 55% aan dat de belevingsvlucht hen inzicht heeft gegeven in de gevolgen van de uitbreiding van Lelystad Airport (27% vindt van niet).

# Samenvatting en conclusies

## ➤ Zes op de tien deelnemers negatief over belevingsvlucht, ongeveer kwart is positiever

Ongeveer zes op de tien deelnemers die de belevingsvlucht (mogelijk) gehoord en/of gezien hebben, zijn negatief over het geluid en/of zicht van de belevingsvlucht. Ongeveer twee derde van de deelnemers vond het geluid van de belevingsvlucht storender en/of harder dan het meest storende geluid in hun woonomgeving.

Iets minder dan een kwart van de deelnemers die de belevingsvlucht gezien en/of gehoord hebben zijn hierover positiever. Zij vonden het geluid en/of zicht van de belevingsvlucht niet storend en/of minder storend dan verwacht. Iets minder dan een kwart vindt het geluid van de belevingsvlucht zachter en/of minder storend dan het meest hinderlijke geluid in hun omgeving.

## ➤ Belevingsvlucht negatiever ervaren in afgelegen gebied dan in meer bewoonde gebieden

Deelnemers die de belevingsvlucht in een afgelegen gebied<sup>1</sup> hebben *ervaren*, zijn over het algemeen negatiever dan deelnemers vanuit meer bewoonde gebieden<sup>2</sup>. Daarnaast zijn deelnemers die de vlucht in afgelegen gebied ervoeren, ook negatiever over het initiatief en de opzet en uitvoering hiervan. Aangezien 87% van de deelnemers de vlucht in of rondom hun woning heeft ervaren, verwachten we dat deze verschillen in het algemeen ook gelden voor *bewoners* van afgelegen versus levendige gebieden.

## ➤ Belevingsvlucht negatiever ervaren rondom Veluwe dan rondom Flevoland

Deelnemers die de belevingsvlucht vanuit en rondom Flevoland ervoeren zijn qua beoordeling milder dan deelnemers die de vlucht rondom de Veluwe ervoeren, zoals Apeldoorn en Epe. Mogelijk is men in Flevoland meer gewend aan vliegverkeer door de nabijheid van Lelystad Airport. Een andere verklaring kan zijn dat men in de directe nabijheid van het vliegveld ook voordelen ziet (bijvoorbeeld meer werkgelegenheid, gemak van transport/reizen). Deze mogelijke verklaringen zijn echter niet meegenomen in dit onderzoek.

1. In de vragenlijst gedefinieerd als: een (afgelegen) buitengebied, bosrijke omgeving of natuurgebied
2. In de vragenlijst gedefinieerd als: een woonwijk of (stads)buurt, dorp- of stadscentrum



# Resultaten

## Resultaten totaalniveau

Resultaten naar gemeente

Resultaten levendig vs. afgelegen gebieden



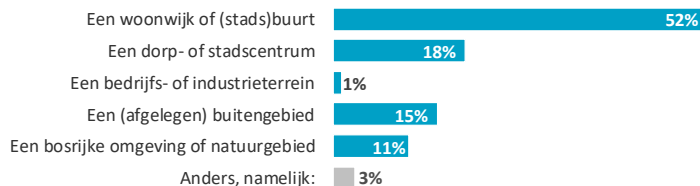
## Veruit meeste deelnemers hebben belevingsvlucht vanuit huis ervaren

- Veruit de meeste deelnemers (87%) waren thuis op het moment van de belevingsvlucht.
- Meestal was dat in een woonwijk of (stads)buurt (52%). Een kleiner aandeel bevond zich in een dorps- of stadscentrum (18%), een (afgelegen) buitengebied (15%), of een bosrijke omgeving of een natuurgebied (11%).

### Op welke locatie bevond u zich tijdens het kijken/luisteren naar de belevingsvlucht? (Basis - Heeft belevingsvlucht bewust ervaren en /of (misschien) gezien/gehoord, n=6.112)



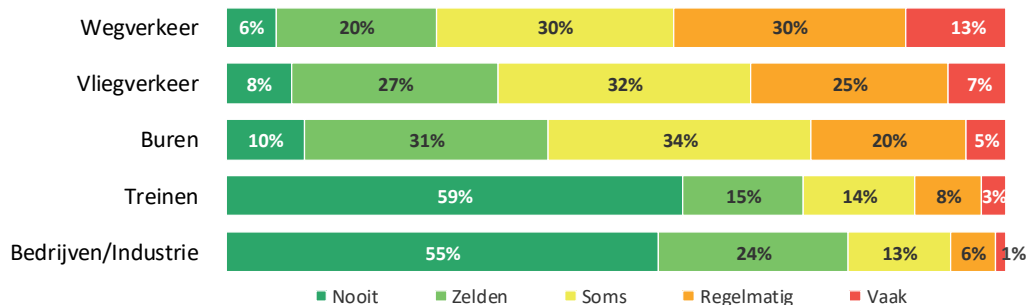
### Welke omschrijving past het beste bij de locatie waar u zich bevond tijdens het kijken/luisteren naar de belevingsvlucht? (Basis - Heeft belevingsvlucht bewust ervaren en/of (misschien) gezien/gehoord, n=6.112)



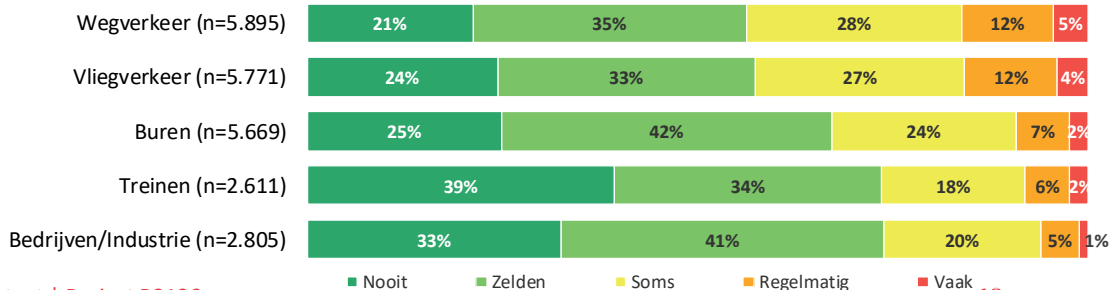
## Geluidsoverlast in het dagelijks leven voornamelijk van weg- en vliegverkeer

- Over het algemeen hebben deelnemers het meest geluidsoverlast van wegverkeer: 43% heeft hier regelmatig of vaak last van, en 17% ondervindt hiervan regelmatig of vaak hinder.
- Ook van vliegverkeer heeft men relatief veel last. 31% van de deelnemers geeft aan hier regelmatig of vaak last van te hebben, en 16% ondervindt hiervan in het dagelijks leven regelmatig of vaak hinder.

### Hoort u in het dagelijks leven in of om uw huidige woning het geluid van ...? (n=6.303)



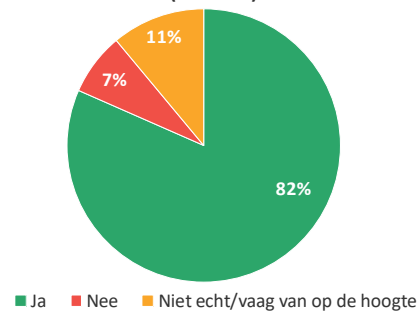
### Ondervindt u in of om uw woning in het dagelijks leven persoonlijke hinder van geluid van ...? (Basis - Hoort geluid)



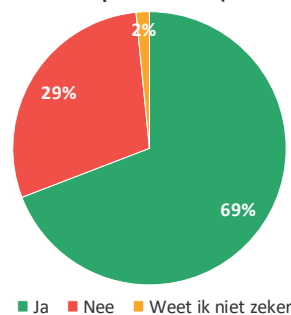
## Meerderheid deelnemers was vooraf op de hoogte van belevingsvlucht en lette bewust op toen deze plaatsvond

- Veruit de meeste deelnemers waren er voorafgaand aan de belevingsvlucht van op de hoogte dat deze zou plaatsvinden (82%). Dat is ook niet verwonderlijk, gezien deelnemers op eigen initiatief de enquête hebben ingevuld. Opvallender is daarom dat 7% vooraf nog niet op de hoogte was en 11% niet echt, of slechts vaag.
- Bijna zeven op de tien (69%) deelnemers hebben bewust opgelet op het moment dat de belevingsvlucht plaatsvond. Wat opvalt is dat 29% niet bewust op de belevingsvlucht heeft gelet (2% weet het niet zeker), maar wel het initiatief heeft genomen om de enquête in te vullen.

Was u er voorafgaande aan de belevingsvlucht van op de hoogte dat deze belevingsvlucht zou plaatsvinden?  
(n=6.303)



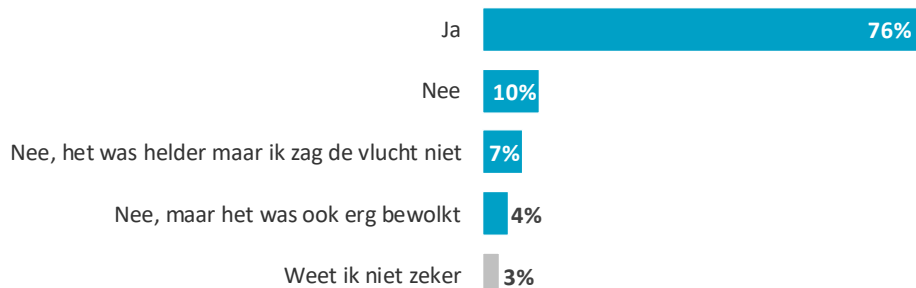
Hebt u bewust op de belevingsvlucht gelet op het moment dat deze plaatsvond? (n=6.303)



## Ruime meerderheid van deelnemers heeft vlucht gezien en/of gehoord

- Een ruime meerderheid van de deelnemers heeft de belevingsvlucht waargenomen:
  - Ruim drie kwart (76%) zegt de belevingsvlucht te hebben gezien
  - Meer dan acht op de tien (88%) zeggen de belevingsvlucht te hebben gehoord
- 4% van de deelnemers geeft aan de belevingsvlucht niet te hebben gezien vanwege bewolking. 7% geeft aan de vlucht – ondanks helder weer – toch niet gezien te hebben.

### Hebt u de belevingsvlucht gezien? (n=6.303)



### Hebt u de belevingsvlucht gehoord? (n=6.303)



## Kleine meerderheid is positief over initiatief en inzicht door belevingsvlucht, maar enige verdeeldheid over kwaliteit opzet en uitvoering

- Iets meer dan de helft (53%) van de deelnemers vindt de belevingsvlucht een goede manier om belanghebbenden te informeren over de gevolgen van route- en luchtruimwijzigingen.

### In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

(Basis – Allen)

Een belevingsvlucht is een goede manier om belanghebbenden te informeren over de gevolgen van route- en luchtruimwijzigingen (n=6.303)



- Er heerst echter verdeeldheid over hoe tevreden men is over de opzet- en uitvoering van de belevingsvlucht: 35% van de deelnemers is hierover positief, maar 35% is hierover juist negatief.

### In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

(Basis - Heeft belevingsvlucht bewust ervaren en/of (misschien) gezien/gehoord)

Deze belevingsvlucht was goed opgezet en uitgevoerd (n=6.112)



De belevingsvlucht heeft mij inzicht gegeven in de gevolgen van de uitbreiding van Lelystad Airport (n=6.112)



■ Zeer oneens ■ Oneens ■ Niet eens, niet oneens ■ Eens ■ Zeer eens ■ Weet niet/geen mening

- Ondanks deze verdeeldheid over kwaliteit van uitvoering vindt 55% toch dat de belevingsvlucht een goed beeld heeft gegeven van de gevolgen van de uitbreiding van Lelystad Airport. 27% vindt van niet.

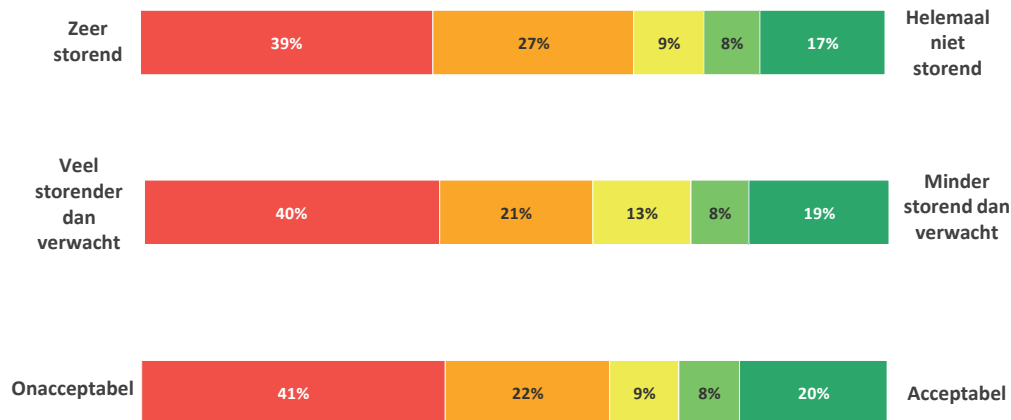


## Zes op de tien deelnemers ervaren geluid/zicht belevingsvlucht als storend en/of onacceptabel

Aan degenen die de belevingsvlucht (mogelijk) gehoord of gezien hebben is gevraagd hoe zij deze ervaren hebben.

- Een meerderheid van ongeveer zes op de tien deelnemers is negatief over de belevingsvlucht:
  - 66% van de deelnemers beoordeelde de belevingsvlucht als (zeer) storend;
  - 61% vond het geluid en/of het zicht van de belevingsvlucht storender dan verwacht;
  - 63% beoordeelde het geluid/zicht als onacceptabel.
- Ongeveer een kwart van de deelnemers is juist positief over de belevingsvlucht:
  - 25% beoordeelde de belevingsvlucht als (helemaal) niet storend;
  - 27% vond de het geluid en/of het zicht minder storend dan verwacht;
  - 28% beoordeelde de belevingsvlucht als acceptabel.

### Hoe hebt u het geluid en/of het zicht van de belevingsvlucht ervaren? (Basis - Heeft belevingsvlucht (misschien) gezien/gehoord, n=5.826)

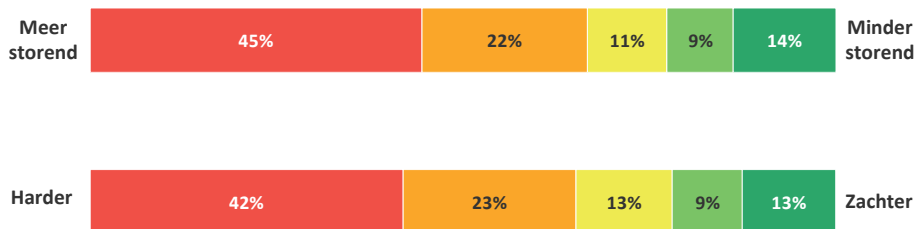


## Belevingsvlucht voor merendeel deelnemers harder en storender dan meest hinderlijke geluid in omgeving

Aan degenen die de belevingsvlucht gehoord hebben, is gevraagd hoe zij het geluid van de belevingsvlucht beoordelen, vergeleken met het meest hinderlijke geluid in hun woonomgeving.

- Een meerderheid van de deelnemers is negatief over de relatieve geluidsoverlast die de belevingsvlucht volgens hen gaf:
  - 67% vond de het geluid storender dan het meest hinderlijke geluid in of om hun woning;
  - 65% vond het geluid harder dan het meest hinderlijke geluid in hun omgeving.
- Iets minder dan een kwart van de deelnemers is minder negatief over het geluid van de belevingsvlucht:
  - 23% vindt het geluid minder storend dan het meest hinderlijke geluid in hun omgeving;
  - 22% vindt het geluid zachter dan het meest storende geluid in hun omgeving.

In vergelijking met het meest hinderlijke geluid in of om uw woning, was het geluid van de belevingsvlucht:  
(Basis - Heeft belevingsvlucht (misschien) gehoord, n=5.644)



# Resultaten naar gemeente

Resultaten totaalniveau

**Resultaten naar gemeente**

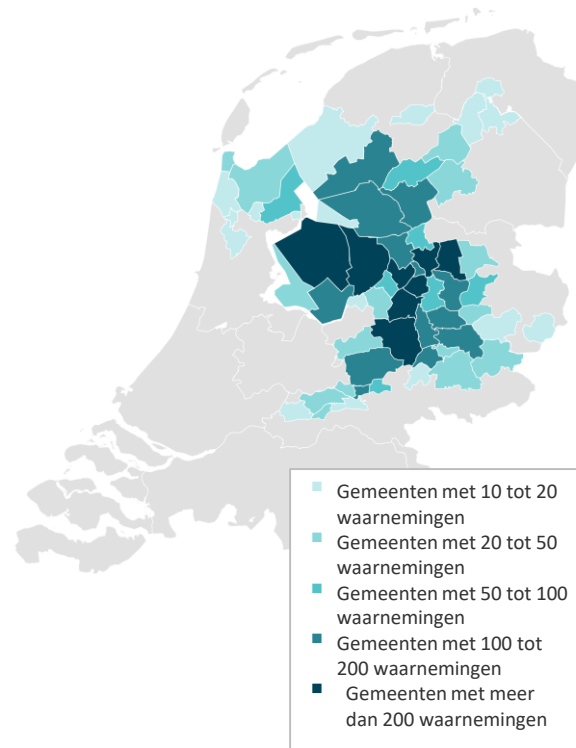
Resultaten levendig vs. afgelegen gebieden

# Responsverdeling per gemeente

In totaal zijn er waarnemingen gedaan in 160 gemeenten, met name in Noord- en Oost-Nederland. In acht gemeenten zijn er meer dan 200 waarnemingen, in 13 gemeenten tussen de 100 en 200 en in 7 gemeenten tussen de 50 en 100 waarnemingen. In nog eens 32 gemeenten hebben 10 tot 50 deelnemers de belevingsvlucht gezien of gehoord. In 100 gemeenten hebben minder dan 10 deelnemers de belevingsvlucht waargenomen. De gemeenten met minder dan 10 deelnemers zijn in dit overzicht buiten beschouwing gelaten, maar maken wel deel uit van de analyses en resultaten in dit rapport. Een overzicht van de respons uit alle gemeenten is als bijlage in dit rapport opgenomen.

Gemeenten met meer dan 200 waarnemingen	N	Gemeenten met 100 tot 200 waarnemingen	N	Gemeenten met 50 tot 100 waarnemingen	N	Gemeenten met 20 tot 50 waarnemingen	N	Gemeenten met 10 tot 20 waarnemingen	N
Zwolle	490	Ede	198	Olst-Wijhe	83	Almere	43	Neder-Betuwe	19
Apeldoorn	353	Wageningen	190	Renkum	80	Zutphen	39	Groningen	19
Oldebroek	348	Voorst	190	Medemblik	72	Hollands Kroon	37	Stede Broec	18
Lelystad	342	Hatterij	183	Hellendoorn	70	Berkelland	36	Harderwijk	17
Dronten	342	Steenwijkerland	177	Zwartewaterland	64	Barneveld	34	Geldermalsen	16
Dalfsen	257	Raalte	168	Weststellingwerf	61	Den Helder	34	Rheden	16
Epe	208	Noordoostpolder	159	Elburg	52	Rhemen	30	Tynaarlo	15
Heerde	202	Zeewolde	153			Ooststellingwerf	29	Langedijk	15
		De Friese Meren	130			Bronckhorst	29	Urk	14
		Brummen	129			Buren	27	Smallingerland	14
		Lochem	128			Tiel	25	Enschede	13
		Deventer	126			Rijssen-Holten	24	Opmeer	13
		Kampen	105			Ommen	22	Súdwest-Fryslân	12
						Westerveld	22	Noordenveld	11
						Nunspeet	21	Alkmaar	11
								Hof van Twente	10
								Schagen	10

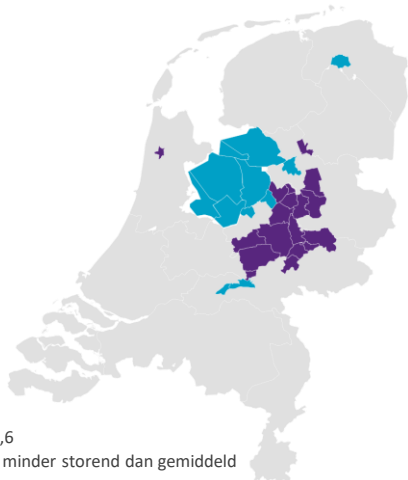
Respons per waarnemingslocatie  
(gemeenteniveau)



## Belevingsvlucht rondom Veluwe vaker als storender en onacceptabel ervaren dan in Flevoland

Hoe hebt u het geluid en/of het zicht van de belevingsvlucht ervaren?

Helemaal niet storend (1) – Zeer storend (5)



Minder storend dan verwacht (1) –  
Veel storender dan verwacht (5)



Onacceptabel (1) – Acceptabel (5)



Gemiddeld genomen wordt de belevingsvlucht als storend en onacceptabel ervaren. Deelnemers die de belevingsvlucht vanuit Flevolandervaarden vinden de ervaringsvlucht *relatief\** gezien echter minder storend (dan verwacht) en acceptabeler dan deelnemers die de vlucht rondom de Veluweervaarden, zoals Apeldoorn en Epe.

\*In de afbeeldingen hierboven zijn significante afwijkingen op de kaart weergegeven. Voor meer inzicht in de mate van afwijking verwijzen we naar de bijlage. Daar zijn de gemiddelden op deze vragen weergegeven voor gemeentes die significant afwijken van het totaalgemiddelde.



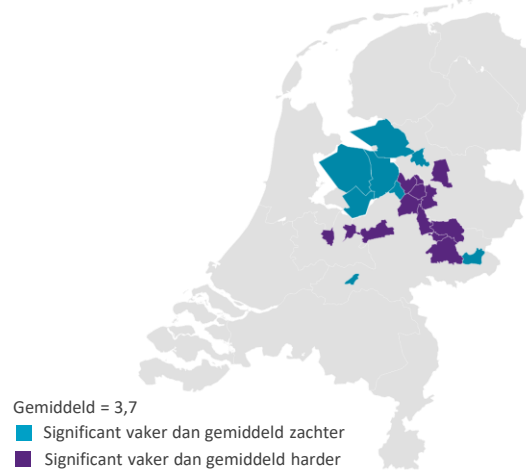
## Belevingsvlucht rondom Veluwe vaker dan in Flevoland als storender en harder ervaren dan meest hinderlijke geluid in woonomgeving

In vergelijking met het meest hinderlijke geluid in of om uw woning, was het geluid van de belevingsvlucht:

Minder storend (1) – Meer storend (5)



Zachter (1) – Harder (5)



Gemiddeld genomen wordt de belevingsvlucht als storender en harder ervaren dan het meest hinderlijke geluid in de omgeving. Deelnemers die de belevingsvlucht vanuit Flevoland ervaren vinden de ervaringsvlucht *relatief\** gezien echter minder vaak storender en/of harder dan het meest hinderlijke geluid in hun omgeving dan deelnemers die de vlucht rondom de Veluwe ervaren, zoals Heerde en Voorst.

\*In de afbeeldingen hierboven zijn significante afwijkingen op de kaart weergegeven. Voor meer inzicht in de mate van afwijking verwijzen we naar de bijlage. Daar zijn de gemiddelden op deze vragen weergegeven voor gemeentes die significant afwijken van het totaalgemiddelde.

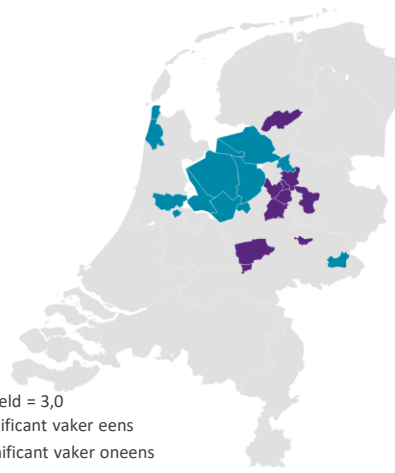
## Deelnemers die vlucht vanuit Flevoland ervaren iets positiever over initiatief en opzet/uitvoering Belevingsvlucht

### In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

De belevingsvlucht heeft mij inzicht gegeven in de gevolgen van uitbreiding van Lelystad Airport



Deze belevingsvlucht was goed opgezet en uitgevoerd



Een belevingsvlucht is een goede manier om belanghebbenden te informeren over de gevolgen van route- en luchtruimwijzigingen



Gemiddeld genomen is men redelijk positief over het initiatief van de belevingsvlucht. Deelnemers die de vlucht vanuit Flevoland ervaren zijn iets vaker positief over de belevingsvlucht dan deelnemers uit gemeenten Oldebroek en Zwolle.

\*In de afbeeldingen hierboven zijn significante afwijkingen op de kaart weergegeven. Voor meer inzicht in de mate van afwijking verwijzen we naar de bijlage. Daar zijn de gemiddelden op deze vragen weergegeven voor gemeentes die significant afwijken van het totaalgemiddelde.

# Resultaten levendig vs. afgelegen gebieden

Resultaten totaalniveau

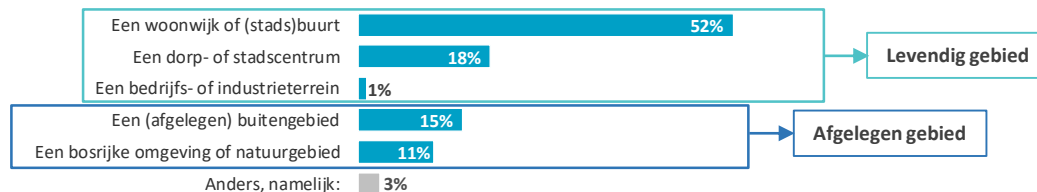
Resultaten naar gemeente

Resultaten levendig vs. afgelegen gebieden

## Definitie levendige en afgelegen gebieden

- Ter verdieping van de resultaten op totaalniveau is een uitsplitsing gemaakt naar hoe de belevingsvlucht is ervaren in levendige gebieden versus afgelegen gebieden.
- Onder levendig gebied vallen alle deelnemers die zich tijdens de belevingsvlucht bevonden in een woonwijk of (stads)buurt, dorps- of stadscentrum, of bedrijfs- of industrieterrein.
- Onder afgelegen gebied vallen de deelnemers die zich tijdens de belevingsvlucht in een (afgelegen) buitengebied of bosrijke omgeving of natuurgebied bevonden.
- Deelnemers die de belevingsvlucht op een andere locatie hebben waargenomen (3%) zijn in deze analyses niet meegenomen.

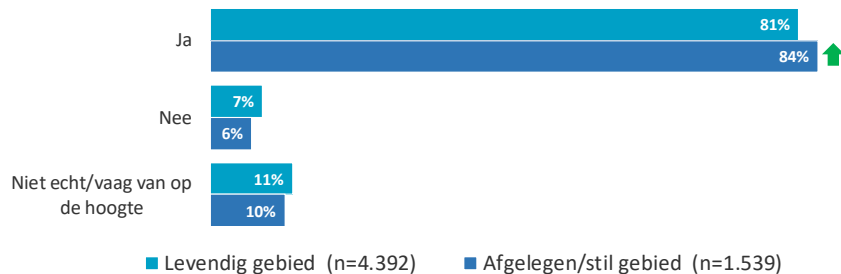
**Welke omschrijving past het beste bij de locatie waar u zich bevond tijdens het kijken/luisteren naar de belevingsvlucht?**  
(Basis - Heeft belevingsvlucht bewust ervaren en/of (misschien) gezien/gehoord, n=6.112)



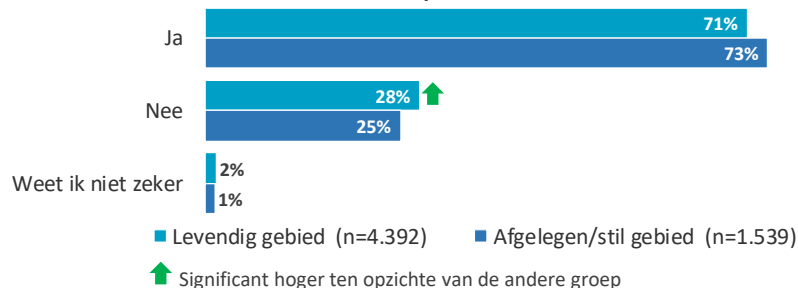
## Deelnemers uit afgelegen en levendigere gebieden ongeveer even vaak vooraf op de hoogte van belevingsvlucht

- Deelnemers uit afgelegen gebieden waren *iets* vaker op de hoogte van de belevingsvlucht dan deelnemers uit levendige gebieden:
  - Deelnemers uit afgelegen gebieden waren er voorafgaand aan de belevingsvlucht iets vaker (84%) van op de hoogte dat de deze plaats zou vinden dan deelnemers uit levendige gebieden (81%).
  - Daarnaast geven deelnemers uit levendige gebieden iets vaker aan dat zij niet bewust op de belevingsvlucht hebben gelet (28%) dan deelnemers uit afgelegen gebieden (25%).
- Let op: we zien deze significante verschillen, maar benadrukken dat het om kleine verschillen gaat.

### Was u er voorafgaande aan de belevingsvlucht van op de hoogte dat deze belevingsvlucht zou plaatsvinden?



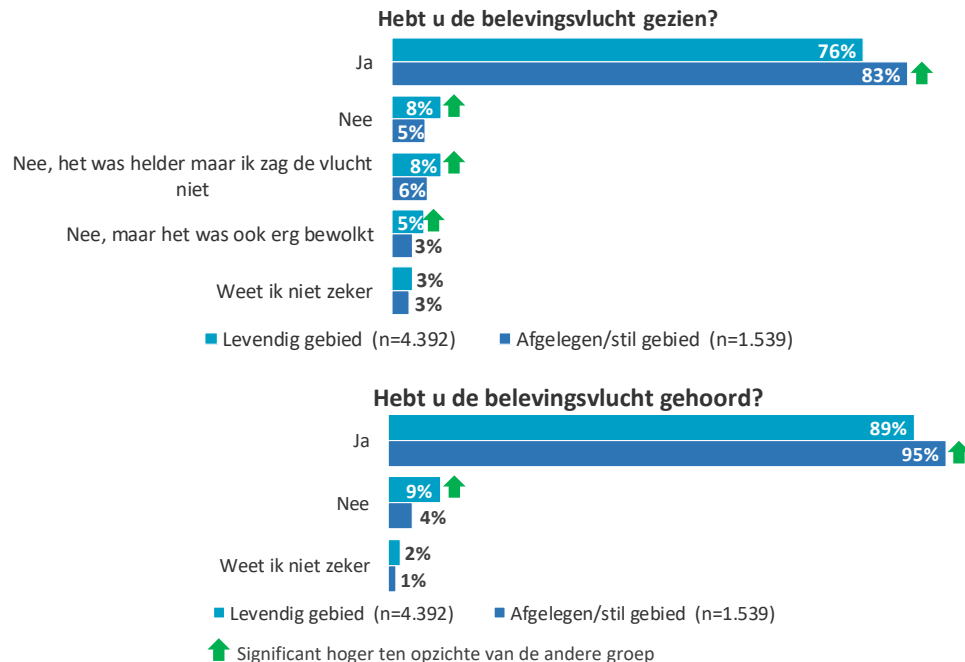
### Hebt u bewust op de belevingsvlucht gelet op het moment dat deze plaatsvond?





## Belevingsvlucht iets vaker waargenomen in afgelegen dan in levendige gebieden

- Op de vorige sheet is al benoemd dat mensen in afgelegen gebieden *iets* vaker vooraf op de hoogte waren van de belevingsvlucht en hier *iets* vaker bewust op hebben gelet. In de grafiek hiernaast is te zien dat de belevingsvlucht ook vaker is gezien en gehoord in afgelegen gebieden dan in levendige gebieden:
  - In afgelegen gebieden heeft 83% van de deelnemers de vlucht gezien, in levendige gebieden is dat 76%.
  - In afgelegen gebieden heeft 95% van de deelnemers de vlucht gehoord versus 89% van de deelnemers in levendige gebieden.

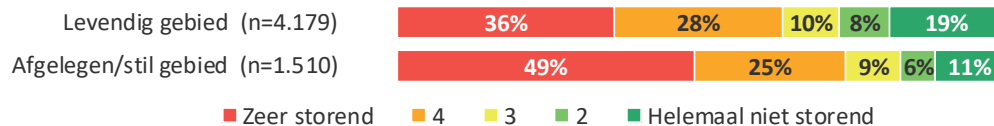


## Belevingsvlucht negatiever ervaren in afgelegen gebied dan in levendig gebied

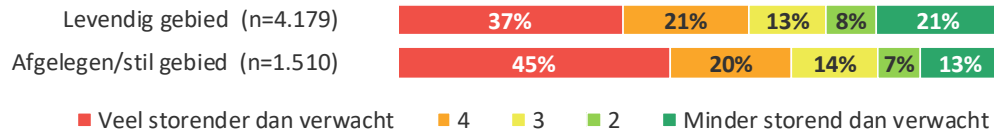
- Deelnemers die de belevingsvlucht waarnamen in afgelegen gebied zijn vaak negatiever over de ervaring van de belevingsvlucht. Vaker dan deelnemers uit levendig gebied beoordelen zij de belevingsvlucht als:
  - (zeer) storend (74% vs. 64%);
  - (veel) storender dan verwacht (65% vs. 58%);
  - en onacceptabel (70% vs. 61%).
- Deelnemers uit levendig gebied zijn vaker positief over de belevingsvlucht. Vaker dan deelnemers uit afgelegen gebied beoordelen zij de belevingsvlucht als:
  - (helemaal) niet storend (27% vs. 17%);
  - (veel) minder storend dan verwacht (29% vs. 20%);
  - en acceptabel (30% vs. 21%).

### Hoe hebt u het geluid en/of het zicht van de belevingsvlucht ervaren? (Basis - Heeft belevingsvlucht (misschien) gezien/gehoord)

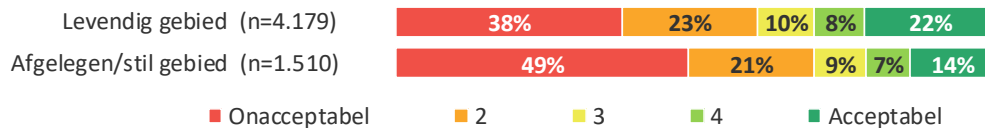
#### Zeer storend (1) - Helemaal niet storend (5)



#### Veel storender dan verwacht (1) - Minder storend dan verwacht (5)



#### Onacceptabel (1) - Acceptabel (5)

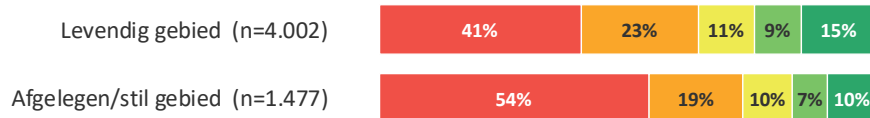


## Deelnemers uit afgelegen gebied vaker negatief over relatieve geluidshinder van belevingsvlucht dan deelnemers uit levendig gebied

- Deelnemers die de belevingsvlucht in een afgelegen gebied hebben ervaren, zijn vaker negatief over de relatieve geluidshinder van de belevingsvlucht. Vergeleken met het meest hinderlijke geluid in of om hun woning vinden zij het geluid van de belevingsvlucht vaker storender (73%) en harder (72%) dan deelnemers in levendigere gebieden (resp. 64% en 63%).
- Deelnemers die de belevingsvlucht ervaarden in een levendig gebied zijn vaker iets positiever over het geluid van de belevingsvlucht. Vergeleken met het meest hinderlijke geluid in of om hun woning vinden zij het geluid van de belevingsvlucht vaker minder storender (24%) en zachter (24%) dan deelnemers in afgelegen gebieden (resp. 17% en 16%).

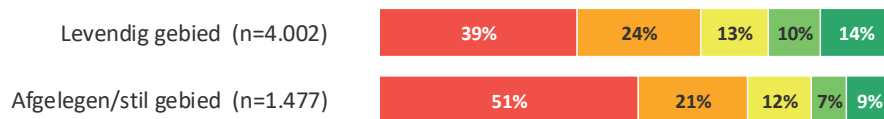
### In vergelijking met het meest hinderlijke geluid in of om uw woning, was het geluid van de belevingsvlucht: (Basis - Heeft belevingsvlucht (misschien) gehoord)

#### Meer storend (1) - Minder storend (5)



■ Meer storend ■ 4 ■ 3 ■ 2 ■ Minder storend

#### Harder (1) - Zachter (5)



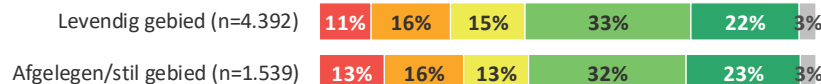
■ Harder ■ 4 ■ 3 ■ 2 ■ Zachter

## Deelnemers uit afgelegen gebied zijn negatiever over initiatief en uitvoering belevingsvlucht dan deelnemers in levendig gebied

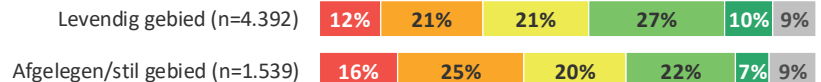
- Zowel een meerderheid van deelnemers uit levendige als afgelegen gebieden hebben het idee dat de belevingsvlucht hen inzicht heeft gegeven in de gevolgen van uitbreiding van Lelystad Airport (55%).
- Echter, deelnemers uit afgelegen gebied zijn vaker ontevreden over hoe de belevingsvlucht is opgezet en uitgevoerd dan deelnemers uit levendige gebieden (41% vs. 33%).
- Ook zijn deelnemers uit afgelegen gebieden vaker negatief over de belevingsvlucht als manier om belanghebbenden te informeren over de gevolgen van route- en luchtruimwijzigingen (31% vs. 25%).

### In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen? (Basis - Heeft belevingsvlucht bewust ervaren en/of (misschien) gezien/gehoord)

#### De belevingsvlucht heeft mij inzicht gegeven in de gevolgen van uitbreiding van Lelystad Airport

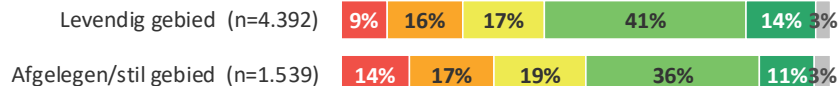


#### Deze belevingsvlucht was goed opgezet en uitgevoerd



### In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen? (Basis - Allen)

#### Een belevingsvlucht is een goede manier om belanghebbenden te informeren over de gevolgen van route- en luchtruimwijzigingen



## Respons per gemeente

Verschillen in respons tussen gemeenten

Gebiedsselectie gecontroleerde steekproef

Ongewogen en gewogen data gecontroleerde steekproef

Resultaten gecontroleerde steekproef

Onderzoekstechnische informatie

## Respons per gemeente 1/2

Gemeente	N	Gemeente	N	Gemeente	N	Gemeente	N	Gemeente	N
Zwolle	490	De Friese Meren	130	Barneveld	34	Rheden	16	Haaksbergen	8
Apeldoorn	353	Brummen	129	Den Helder	34	Tynaarlo	15	Amersfoort	7
Oldebroek	348	Lochem	128	Rhenen	30	Langedijk	15	Overbetuwe	7
Lelystad	342	Deventer	126	Ooststellingwerf	29	Urk	14	Hoorn	7
Dronten	342	Kampen	105	Bronckhorst	29	Smallingerland	14	Meppel	7
Dalfsen	257	Olst-Wijhe	83	Buren	27	Enschede	13	Heerenveen	7
Epe	208	Renkum	80	Tiel	25	Opmeer	13	Zuidhorn	7
Heerde	202	Medemblik	72	Rijssen-Holten	24	Súdwest-Fryslân	12	De Bilt	6
Ede	198	Hellendoorn	70	Ommen	22	Noordenveld	11	Etten-Leur	6
Wageningen	190	Zwartewaterland	64	Westerveld	22	Alkmaar	11	Haren	6
Voorst	190	Weststellingwerf	61	Nunspeet	21	Hof van Twente	10	Stichtse vecht	6
Hatterm	183	Elburg	52	Neder-Betuwe	19	Schagen	10	Amsterdam	5
Steenwijkerland	177	Almere	43	Groningen	19	Drechterland	9	Castricum	5
Raalte	168	Zutphen	39	Stede Broec	18	Ermelo	8	Oost Gelre	5
Noordoostpolder	159	Hollands Kroon	37	Harderwijk	17	Enkhuizen	8	Midden-Groningen	5
Zeewolde	153	Berkelland	36	Geldermalsen	16	Wierden	8	Utrecht	4

In deze tabel is het aantal deelnemers per gemeente te zien. Wat opvalt is dat er ook mensen aan het onderzoek hebben meegedaan vanuit gemeenten waarboven de belevingsvlucht niet heeft gevolgen. Deze deelnames kunnen een aanwijzing zijn dat het onderwerp zodanig speelt dat mensen hun mening erover kwijt willen, zelfs los van de waarneming van de belevingsvlucht. We hebben met dit onderzoek geen mogelijkheden om te controleren of, en op welke manier mensen naar de belevingsvlucht hebben gekeken/geluisterd. Het is dan ook niet mogelijk om bijvoorbeeld het sentiment rondom de ontwikkelingen van Lelystad Airport te scheiden van puur de beoordeling van de belevingsvlucht.

## Respons per gemeente 2/2

Gemeente	N	Gemeente	N	Gemeente	N	Gemeente	N	Gemeente	N
Arnhem	4	Bergen (NH.)	3	Almelo	2	Houten	1	Hardenberg	1
Zevenaar	4	Alphen aan den Rijn	3	Hoogeveen	2	Aalburg	1	Borger-Odoorn	1
Assen	4	Hilversum	2	Marum	2	Breda	1	Midden-Drenthe	1
Heerhugowaard	4	Lopik	2	Winsum	2	Oosterhout	1	Leek	1
Edam-Volendam	4	Nieuwegein	2	Bedum	2	Geertruidenberg	1	Aa en Hunze	1
Woerden	3	Putten	2	Montferland	2	Heusden	1	Ten Boer	1
Veenendaal	3	Wijk bij Duurstede	2	Dantumadeel	2	Aalsmeer	1	Grootegast	1
Renswoude	3	Neerijnen	2	Heiloo	2	Uden	1	De Marne	1
Lingewaal	3	Werkendam	2	Laren	1	Helmond	1	Oude IJsselstreek	1
Gorinchem	3	Zaltbommel	2	Rotterdam	1	Roermond	1	Utrechtse Heuvelrug	1
Beemster	3	Purmerend	2	Giessenlanden	1	Sittard-Geleen	1	Koggenland	1
Druuten	3	West Maas en Waal	2	Zeist	1	Zaanstad	1	Gooise Meren	1
Emmen	3	Lingewaard	2	Bunschoten	1	Duiven	1	Berg en Dal	1
Opsterland	3	Doetinchem	2	Soest	1	Doesburg	1	Beverwijk	1
Achtkarspelen	3	Winterswijk	2	Nijkerk	1	Aalten	1	Velsen	1
Eemsmond	3	Hengelo	2	Woudenberg	1	Twenterand	1	Waterland	1

In deze tabel is het aantal deelnemers per gemeente te zien. Wat opvalt is dat er ook mensen aan het onderzoek hebben meegedaan vanuit gemeenten waarboven de belevingsvlucht niet heeft gevolgen. Deze deelnames kunnen een aanwijzing zijn dat het onderwerp zodanig speelt dat mensen hun mening erover kwijt willen, zelfs los van de waarneming van de belevingsvlucht. We hebben met dit onderzoek geen mogelijkheden om te controleren of, en op welke manier mensen naar de belevingsvlucht hebben gekeken/geluisterd. Het is dan ook niet mogelijk om bijvoorbeeld het sentiment rondom de ontwikkelingen van Lelystad Airport te scheiden van puur de beoordeling van de belevingsvlucht.



# Gemeenten met minder dan 10 waarnemingen

Gemeente	N	Gemeente	N	Gemeente	N	Gemeente	N	Gemeente	N
Aa en Hunze	1	Dantumadeel	2	Hardenberg	1	Midden-Drenthe	1	Twenterand	1
Aalburg	1	De Bilt	6	Haren	6	Midden-Groningen	5	Uden	1
Aalsmeer	1	De Marne	1	Heerenveen	7	Montferland	2	Utrecht	4
Aalten	1	Doesburg	1	Heerhugowaard	4	Neerijnen	2	Utrechtse Heuvelrug	1
Achtkarspelen	3	Doetinchem	2	Heiloo	2	Nieuwegein	2	Veenendaal	3
Almelo	2	Drechterland	9	Helmond	1	Nijkerk	1	Velsen	1
Alphen aan den Rijn	3	Druten	3	Hengelo	2	Oost Gelre	5	Waterland	1
Amersfoort	7	Duiven	1	Heusden	1	Oosterhout	1	Werkendam	2
Amsterdam	5	Edam-Volendam	4	Hilversum	2	Opsterland	3	West Maas en Waal	2
Arnhem	4	Eemsmond	3	Hoogeveen	2	Oude IJsselstreek	1	Wierden	8
Assen	4	Emmen	3	Hoorn	7	Overbetuwe	7	Wijk bij Duurstede	2
Bedum	2	Enkhuizen	8	Houten	1	Purmerend	2	Winsum	2
Beemster	3	Ermelo	8	Koggenland	1	Putten	2	Winterswijk	2
Berg en Dal	1	Etten-Leur	6	Laren	1	Renswoude	3	Woerden	3
Bergen (NH.)	3	Geertruidenberg	1	Leek	1	Roermond	1	Woudenberg	1
Beverwijk	1	Giessenlanden	1	Lingewaal	3	Rotterdam	1	Zaanstad	1
Borger-Odoorn	1	Gooise Meren	1	Lingewaard	2	Sittard-Geleen	1	Zaltbommel	2
Breda	1	Gorinchem	3	Lopik	2	Soest	1	Zeist	1
Bunschoten	1	Grootegast	1	Marum	2	Stichtse Vecht	6	Zevenaar	4
Castricum	5	Haaksbergen	8	Meppel	7	Ten Boer	1	Zuidhorn	7

In deze tabel is het aantal deelnemers per gemeente te zien. Wat opvalt is dat er ook mensen aan het onderzoek hebben meegedaan vanuit gemeenten waarboven de belevingsvlucht niet heeft gevolgen. Deze deelnames kunnen een aanwijzing zijn dat het onderwerp zodanig speelt dat mensen hun mening erover kwijt willen, zelfs los van de waarneming van de belevingsvlucht. We hebben met dit onderzoek geen mogelijkheden om te controleren of, en op welke manier mensen naar de belevingsvlucht hebben gekeken/geluisterd. Het is dan ook niet mogelijk om bijvoorbeeld het sentiment rondom de ontwikkelingen van Lelystad Airport te scheiden van puur de beoordeling van de belevingsvlucht.

Respons per gemeente

## Verschillen in respons tussen gemeenten

Gebiedsselectie gecontroleerde steekproef

Ongewogen en gewogen data gecontroleerde steekproef

Resultaten gecontroleerde steekproef

Onderzoekstechnische informatie

## Verschillen in respons tussen gemeenten

Op de hierna volgende sheets worden de belangrijkste significante verschillen weergegeven tussen gemeenten, in de beleving en beoordeling van de belevingsvlucht. Hierbij zijn steeds alleen de gemeenten meegenomen waarvan de gemiddelde score op de betreffende vraag significant hoger of lager is dan de gemiddelde score op de betreffende vraag van alle gemeenten samen.

# Verschillen in respons tussen gemeenten

7\_1 Hoe hebt u het geluid en/of het zicht van de belevingsvlucht ervaren? Helemaal niet storend (1) tot zeer storend (5)

Gemeente	Gemiddeld
Almere	2,6
Apeldoorn	3,9
Barneveld	4,4
Brummen	4,0
Dalfsen	4,1
Dronten	3,1
Ede	3,9
Elburg	2,9
Epe	4,2
Hatterm	4,4
Heerde	4,3
Lelystad	1,5
Lochem	3,9

Gemeente	Gemiddeld
Noordoostpolder	3,1
Oldebroek	4,0
Olst-Wijhe	4,4
Raalte	3,9
Tiel	2,6
Voorst	4,3
Wageningen	4,2
Zeewolde	3,1
Zutphen	4,1
Zwartewaterland	3,1
<b>Gemiddelde alle gemeenten</b>	<b>3,6</b>

In dit overzicht zijn alleen uitkomsten weergegeven van gemeenten die op deze vraag significant hoger of lager scoren dan gemiddeld.

**Groen** = lager dan gemiddeld, dus **positiever/minder storend**

**Rood** = hoger dan gemiddeld, dus **negatiever/storender**

# Verschillen in respons tussen gemeenten

7\_2 Hoe hebt u het geluid en/of het zicht van de belevingsvlucht ervaren? Minder storend dan verwacht (1) tot veel storender dan verwacht (5)

Gemeente	Gemiddeld
Almere	2,6
Apeldoorn	3,7
Barneveld	4,4
Brummen	3,8
Dalfsen	4,0
Dronten	2,9
Elburg	2,6
Epe	4,0
Hatterm	4,3
Heerde	4,1
Hollands Kroon	4,1

Gemeente	Gemiddeld
Lelystad	1,5
Lochem	4,0
Noordoostpolder	3,1
Olst-Wijhe	4,5
Raalte	3,8
Voorst	4,3
Wageningen	4,0
Zeewolde	3,0
Zwartewaterland	3,0
<b>Gemiddeld alle gemeenten</b>	<b>3,5</b>

In dit overzicht zijn alleen uitkomsten weergegeven van gemeenten die op deze vraag significant hoger of lager scoren dan gemiddeld.

**Groen** = lager dan gemiddeld, dus positiever/minder storend

**Rood** = hoger dan gemiddeld, dus negatiever/storender

# Verschillen in respons tussen gemeenten

## 7\_3 Hoe hebt u het geluid en/of het zicht van de belevingsvlucht ervaren? Onacceptabel (1) tot acceptabel (5)

Gemeente	Gemiddeld
Almere	3,3
Apeldoorn	2,2
Barneveld	1,7
Brummen	2,1
Dalfsen	2,0
Dronten	3,1
Ede	2,2
Elburg	3,2
Epe	1,9
Hatterm	1,7
Heerde	1,8
Hollands Kroon	2,1

Gemeente	Gemiddeld
Lelystad	4,6
Lochem	2,1
Noordoostpolder	3,1
Olst-Wijhe	1,6
Oldebroek	2,2
Raalte	2,1
Tiel	3,6
Voorst	1,8
Wageningen	1,9
Zeewolde	3,0
Zwartewaterland	3,1
Zwolle	2,3
Gemiddeld alle gemeenten	2,4

In dit overzicht zijn alleen uitkomsten weergegeven van gemeenten die op deze vraag significant hoger of lager scoren dan gemiddeld.

**Groen** = hoger dan gemiddeld, dus **positiever/meer acceptabel**  
**Rood** = lager dan gemiddeld, dus **negatiever/ minder acceptabel**

# Verschillen in respons tussen gemeenten

8\_1 In vergelijking met het meest hinderlijke geluid in of om uw woning, was het geluid van de belevingsvlucht: minder storend (1) tot meer storend (5)

Gemeente	Gemiddeld
Almere	3,0
Barneveld	4,4
Bronckhorst	4,2
Dalfsen	4,2
Dronten	3,3
Elburg	2,9
Epe	4,2
Hattem	4,4
Heerde	4,3
Lelystad	1,7

Gemeente	Gemiddeld
Lochem	4,1
Noordoostpolder	3,2
Oldebroek	4,0
Olst-Wijhe	4,6
Voorst	4,3
Wageningen	4,0
Zeewolde	3,3
Zutphen	4,3
Zwartewaterland	3,0
<b>Gemiddeld alle gemeenten</b>	<b>3,7</b>

In dit overzicht zijn alleen uitkomsten weergegeven van gemeenten die op deze vraag significant hoger of lager scoren dan gemiddeld.

**Groen** = lager dan gemiddeld, dus positiever/minder storend

**Roed** = hoger dan gemiddeld, dus negatiever/storender



# Verschillen in respons tussen gemeenten

## 8\_2 In vergelijking met het meest hinderlijke geluid in of om uw woning, was het geluid van de belevingsvlucht: zachter (1) tot harder (5)

Gemeente	Gemiddeld
Barneveld	4,4
Bronckhorst	4,2
Dalfsen	4,1
Dronten	3,3
Elburg	2,9
Epe	4,2
Hatterm	4,4
Heerde	4,3
Lelystad	1,8

Gemeente	Gemiddeld
Lochem	4,0
Noordoostpolder	3,3
Oldebroek	4,0
Olst-Wijhe	4,5
Voorst	4,3
Zeewolde	3,3
Zutphen	4,3
Zwartewaterland	3,1
<b>Gemiddeld alle gemeenten</b>	<b>3,7</b>

Groen = lager dan gemiddeld, dus positiever/zachter

Rood = hoger dan gemiddeld, dus negatiever/harder

In dit overzicht zijn alleen uitkomsten weergegeven van gemeenten die op deze vraag significant hoger of lager scoren dan gemiddeld.

# Verschillen in respons tussen gemeenten

13\_1 In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

De belevingsvlucht heeft mij inzicht gegeven in de gevolgen van uitbreiding van Lelystad Airport: zeer oneens (1) tot zeer eens (5)

Gemeente	Gemiddeld
Dronten	3,5
Lelystad	4,0
Oldebroek	2,9
Tiel	3,0
Zwolle	3,2
Gemiddeld alle gemeenten	3,4

**Groen** = hoger dan gemiddeld, dus **positiever/meer eens**  
**Rood** = lager dan gemiddeld, dus **negatiever/meer oneens**

In dit overzicht zijn alleen uitkomsten weergegeven van gemeenten die op deze vraag significant hoger of lager scoren dan gemiddeld.

# Verschillen in respons tussen gemeenten

## 13\_2 In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

Deze belevingsvlucht was goed opgezet en uitgevoerd: zeer oneens (1) tot zeer eens (5)

Gemeente	Gemiddeld
Almere	3,5
Den Helder	3,5
Dronten	3,1
Ede	2,7
Epe	2,7
Hatter	2,7
Heerde	2,6
Lelystad	4,1
Noordoostpolder	3,3

Gemeente	Gemiddeld
Oldebroek	2,4
Raalte	2,7
Wageningen	2,7
Weststellingwerf	2,6
Zeewolde	3,3
Zutphen	2,5
Zwartewaterland	3,4
Zwolle	2,8
<b>Gemiddeld alle gemeenten</b>	<b>3,0</b>

In dit overzicht zijn alleen uitkomsten weergegeven van gemeenten die op deze vraag significant hoger of lager scoren dan gemiddeld.

**Groen** = hoger dan gemiddeld, dus **positiever/meer eens**  
**Rood** = lager dan gemiddeld, dus **negatiever/meer oneens**

# Verschillen in respons tussen gemeenten

## 13\_3 In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

Een belevingsvlucht is een goede manier om belanghebbenden te informeren over de gevolgen van route- en luchtruimwijzigingen: zeer oneens (1) – zeer eens (5)

Gemeente	Gemiddeld
Barneveld	3,7
Dalfsen	3,1
Den Helder	4,0
Dronten	3,5
Heerde	3,1
Lelystad	4,1

Gemeente	Gemiddeld
Noordoostpolder	3,6
Oldebroek	2,9
Steenwijkerland	3,1
Wageningen	3,1
Zeewolde	3,5
Zwartewaterland	3,6
Zwolle	3,2
<b>Gemiddeld alle gemeenten</b>	<b>3,3</b>

**Groen** = hoger dan gemiddeld, dus **positiever/meer eens**  
**Rood** = lager dan gemiddeld, dus **negatiever/meer oneens**

In dit overzicht zijn alleen uitkomsten weergegeven van gemeenten die op deze vraag significant hoger of lager scoren dan gemiddeld.

Respons per gemeente

Verschillen in respons tussen gemeenten

## Gebiedsselectie gecontroleerde steekproef

Ongewogen en gewogen data gecontroleerde steekproef

Resultaten gecontroleerde steekproef

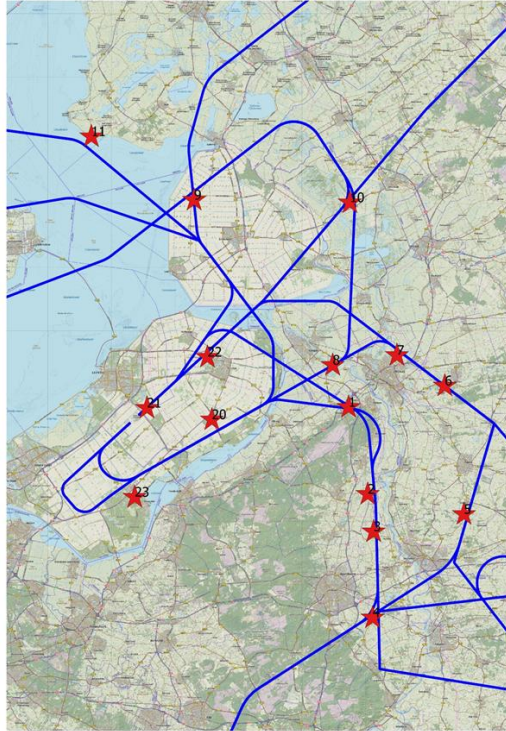
Onderzoekstechnische informatie

# Gebiedsselectie gecontroleerde steekproef

Voor de gebiedsselectie zijn onderstaande locaties van de geluidsmetingen, uitgevoerd door Munisense en Sensornet, als uitgangspunt genomen :

- Biddinghuizen
- Creil
- Dronten
- Emmen
- Heeten
- Klarenbeek
- Laaksum
- Lelystad
- Nijbroek
- Oene
- Scheerwolde
- Wezep
- Zeewolde
- Zwolle Agnietenberg
- Zwolle Wilsum

Zie voor locatie-aanduiding de rode sterren op de kaart.



Gemeenten binnen een straal van 10 km van één van deze meetpunten zijn in de steekproef geselecteerd\*:

- Apeldoorn
- Brummen
- Dalfsen
- De Fryske Marren
- Deventer
- Dronten
- Ede
- Elburg
- Epe
- Hattum
- Heerde
- Kampen
- Lelystad
- Neder-Betuwe
- Noordoostpolder
- Nunspeet
- Oldebroek
- Olst-Wijhe
- Raalte
- Renkum
- Skarsterlan
- Steenwijkerland
- Urk
- Voorst
- Wageningen
- Zeewolde
- Zwartewaterland
- Zwolle

\*De gebiedsdefinitie van 10 km rondom een meetpunt is voor 2 meetpunten niet goed ingevuld in de steekproefselectie. Voor het meetpunt Laaksum (nummer 11 op de kaart) ontbreekt de gemeente Súdwest-Fryslân in de steekproef. Voor het meetpunt in Zeewolde (nummer 23 op de kaart) ontbreken de gemeentes Almere, Harderwijk, Ermelo, Putten en Nijkerk.



Respons per gemeente

Verschillen in respons tussen gemeenten

Gebiedsselectie gecontroleerde steekproef

**Ongewogen en gewogen data gecontroleerde steekproef**

Resultaten gecontroleerde steekproef

Onderzoekstechnische informatie



# Ongewogen en gewogen data gecontroleerde steekproef

Kenmerken	Ongewogen*		Gewogen**	
	N	%	N	%
<b>Leeftijd</b>				
18 t/m 34 jaar	60	10,1	153	25,7
35 t/m 44 jaar	70	11,8	111	18,7
45 t/m 54 jaar	94	15,8	122	20,6
55 t/m 64 jaar	173	29,1	103	17,3
65 t/m 80 jaar	197	33,2	105	17,8
<b>Geslacht</b>				
Mannen	261	43,9	294	49,5
Vrouwen	333	56,1	300	50,5

\*Ongewogen data zijn onbewerkte data uit de steekproef. Dat wil zeggen: dit is de werkelijke respons, kijkend naar de verdeling over bepaalde achtergrondkenmerken (hier leeftijdscategorieën en geslacht).

\*\*Op de gewogen data is een RIM-weging toegepast. Met een RIM-weging ken je (binnen acceptabele grenzen) meer of juist minder gewicht toe aan groepen die zijn onder- of oververtegenwoordigd in de steekproef. Hiervoor vergelijk je de verdeling in de steekproef met de werkelijke verdeling in de samenleving, gebaseerd op de Gouden Standaard van het CBS. In de ongewogen steekproef is bijvoorbeeld 33% 65 t/m 80 jaar. In de samenleving is het aandeel 65 t/m 80 jarigen kleiner: 18%. In de steekproef is deze groep dus oververtegenwoordigd. Om de mening van deze groep dan niet te sterk te laten overheersen in de resultaten, ken je aan deze leeftijdsgroep een lager gewicht toe. Op die manier wegen hun antwoorden op het totaal minder zwaar mee. Met een weging zorg je ervoor dat de resultaten representatiever worden voor de populatie waar je uitspraken over wilt doen (in dit geval inwoners van een geselecteerd gebied). Representativiteit betekent dan dat de verhouding in je steekproef naar bepaalde kenmerken (in dit geval leeftijd en geslacht) overeenkomt met de werkelijke verdeling in je populatie (de inwoners van de geselecteerde gebieden). Het verschil in aantallen per groep in vergelijking met de ongewogen data komt ook doordat er door de RIM-weging aan deze groep relatief meer of minder gewicht wordt toegekend.

Respons per gemeente

Verschillen in respons tussen gemeenten

Gebiedsselectie gecontroleerde steekproef

Ongewogen en gewogen data gecontroleerde steekproef

**Resultaten gecontroleerde steekproef**

Onderzoekstechnische informatie

# Resultaten gecontroleerde steekproef

Tabel 1: Was u er voorafgaande aan de belevingsvlucht van op de hoogte dat deze belevingsvlucht zou plaatsvinden?

	Abs	%
1: Ja	427	72%
2: Nee	120	20%
3: Niet echt/vaag van op de hoogte	47	8%
Totaal Ondervraagden	594	100%
Totaal Ongewogen*	594	100%

Tabel 2: Hebt u bewust op de belevingsvlucht gelet op het moment dat deze plaatsvond?

	Abs	%
1: Ja	203	34%
2: Nee	380	64%
3: Weet ik niet zeker	10	2%
Totaal Ondervraagden	594	100%

# Resultaten gecontroleerde steekproef

**Tabel 3: Hebt u de belevingsvlucht gezien?**

	Abs	%
1: Ja	123	21%
2: Nee	344	58%
3: Nee, maar het was ook erg bewolkt	20	3%
4: Nee, het was helder maar ik zag de vlucht niet	79	13%
5: Weet ik niet zeker	27	5%
Totaal Ondervraagden	594	100%
Totaal Ongewogen*	594	100%

**Tabel 4: Hebt u de belevingsvlucht gehoord?**

	Abs	%
1: Ja	156	26%
2: Nee	393	66%
3: Weet ik niet zeker	45	8%
Totaal Ondervraagden	594	100%
Totaal Ongewogen*	594	100%

# Resultaten gecontroleerde steekproef

Tabel 5: Basis - Heeft belevingsvlucht (misschien) gezien/gehoord  
Hoe hebt u het geluid en/of het zicht van de belevingsvlucht ervaren? (Helemaal niet storend – Zeer storend)

	Abs	%
1: Helemaal niet storend	61	27%
2: 2	30	13%
3: 3	66	30%
4: 4	42	19%
5: Zeer storend	23	10%
Totaal Ondervraagden	222	100%
Totaal Ongewogen*	223	100%

**Tabel 6: Basis - Heeft belevingsvlucht (misschien) gezien/gehoord**  
**Hoe hebt u het geluid en/of het zicht van de belevingsvlucht ervaren? (Minder storend dan verwacht – storender dan verwacht)**

	Abs	%
1: Minder storend dan verwacht	67	30%
2: 2	38	17%
3: 3	69	31%
4: 4	30	13%
5: Veel storender dan verwacht	18	8%
Totaal Ondervraagden	222	100%
Totaal Ongewogen*	223	100%

# Resultaten gecontroleerde steekproef

**Tabel 7: Basis - Heeft belevingsvlucht (misschien) gezien/gehoord**  
**Hoe hebt u het geluid en/of het zicht van de belevingsvlucht ervaren? (Onacceptabel – acceptabel)**

	<b>Abs</b>	<b>%</b>
1: Onacceptabel	28	13%
2: 2	32	14%
3: 3	53	24%
4: 4	44	20%
5: Acceptabel	64	29%
Totaal Ondervraagden	222	100%
Totaal Ongewogen*	223	100%

Tabel 8: Basis - Heeft belevingsvlucht (misschien) gehoord

In vergelijking met het meest hinderlijke geluid in of om uw woning, was het geluid van de belevingsvlucht: (minder storend – meer storend)

	Abs	%
1: Minder storend	44	22%
2: 2	34	17%
3: 3	55	28%
4: 4	38	19%
5: Meer storend	30	15%
Totaal Ondervraagden	201	100%
Totaal Ongewogen*	198	100%



Tabel 9: Basis - Heeft belevingsvlucht (misschien) gehoord  
In vergelijking met het meest hinderlijke geluid in of om uw woning, was het geluid van de belevingsvlucht: (zachter – harder)

	Abs	%
1: Zachter	36	18%
2: 2	31	15%
3: 3	65	32%
4: 4	42	21%
5: Harder	27	14%
Totaal Ondervraagden	201	100%
Totaal Ongewogen*	198	100%

# Resultaten gecontroleerde steekproef

Tabel 10: Basis - Heeft belevingsvlucht bewust ervaren en/of (misschien) gezien/gehoord  
De belevingsvlucht heeft mij inzicht gegeven in de gevolgen van de uitbreiding van Lelystad Airport

	Abs	%
1: Zeer oneens	40	14%
2: Oneens	54	19%
3: Niet eens, niet oneens	76	26%
4: Eens	68	24%
5: Zeer eens	24	9%
6: Weet niet/geen mening	24	8%
Totaal Ondervraagden	286	100%
Totaal Ongewogen*	303	100%

# Resultaten gecontroleerde steekproef

Tabel 11: Basis - Heeft belevingsvlucht bewust ervaren en/of (misschien) gezien/gehoord  
Deze belevingsvlucht was goed opgezet en uitgevoerd

	Abs	%
1: Zeer oneens	39	14%
2: Oneens	47	16%
3: Niet eens, niet oneens	55	19%
4: Eens	79	28%
5: Zeer eens	29	10%
6: Weet niet/geen mening	38	13%
Totaal Ondervraagden	286	100%
Totaal Ongewogen*	303	100%

# Resultaten gecontroleerde steekproef

Tabel 12: In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

Een belevingsvlucht is een goede manier om belanghebbenden te informeren over de gevolgen van route- en luchtruimwijzigingen

	Abs	%
1: Zeer oneens	60	10%
2: Oneens	89	15%
3: Niet eens, niet oneens	146	25%
4: Eens	228	38%
5: Zeer eens	44	7%
6: Weet niet/geen mening	27	5%
Totaal Ondervraagden	594	100%
Totaal Ongewogen*	594	100%

# Resultaten gecontroleerde steekproef

Tabel 13: Basis - Heeft belevingsvlucht bewust ervaren en/of (misschien) gezien/gehoord  
Op welke locatie bevond u zich tijdens het kijken/luisteren naar de belevingsvlucht?

	Abs	%
1: woning	229	80%
2: werkomgeving	14	5%
3: winkelgebied	2	1%
4: vakantiewoning	0	0%
5: school/opleiding	1	0%
6: vrijetijdsomgeving	18	6%
7: Anders, namelijk:	22	8%
Totaal Ondervraagden	286	100%
Totaal Ongewogen*	303	100%

Tabel 14: Basis - Heeft belevingsvlucht bewust ervaren en/of (misschien) gezien/gehoord  
Welke omschrijving past het beste bij de locatie waar u zich bevond tijdens het kijken/luisteren naar de belevingsvlucht?

	Abs	%
1: Een woonwijk of (stads)buurt	184	64%
2: Een dorp- of stadscentrum	54	19%
3: Een bedrijfs- of industrieterrein	6	2%
4: Een (afgelegen) buitengebied	18	6%
5: Een bosrijke omgeving of natuurgebied	12	4%
6: Anders, namelijk:	12	4%
Totaal Ondervraagden	286	100%
Totaal Ongewogen*	303	100%

Tabel 15: Hoort u in het dagelijks leven in of om uw huidige woning het geluid van ...? Vliegverkeer

	Abs	%
1: Nooit	60	10%
2: Zelden	156	26%
3: Soms	222	37%
4: Regelmatig	133	22%
5: Vaak	23	4%
Totaal Ondervraagden	594	100%
Totaal Ongewogen*	594	100%

# Resultaten gecontroleerde steekproef

Tabel 16: Hoort u in het dagelijks leven in of om uw huidige woning het geluid van ...? Wegverkeer

	Abs	%
1: Nooit	27	5%
2: Zelden	114	19%
3: Soms	208	35%
4: Regelmatig	160	27%
5: Vaak	85	14%
Totaal Ondervraagden	594	100%
Totaal Ongewogen*	594	100%



# Resultaten gecontroleerde steekproef

Tabel 17: Hoort u in het dagelijks leven in of om uw huidige woning het geluid van ...? Treinen

	Abs	%
1: Nooit	274	46%
2: Zelden	104	17%
3: Soms	139	23%
4: Regelmatig	49	8%
5: Vaak	28	5%
Totaal Ondervraagden	594	100%
Totaal Ongewogen*	594	100%

# Resultaten gecontroleerde steekproef

Tabel 18: Hoort u in het dagelijks leven in of om uw huidige woning het geluid van ...? Buren

	Abs	%
1: Nooit	19	3%
2: Zelden	148	25%
3: Soms	203	34%
4: Regelmatig	143	24%
5: Vaak	81	14%
Totaal Ondervraagden	594	100%
Totaal Ongewogen*	594	100%

# Resultaten gecontroleerde steekproef

Tabel 19: Hoort u in het dagelijks leven in of om uw huidige woning het geluid van ...? Bedrijven/Industrie

	Abs	%
1: Nooit	332	56%
2: Zelden	149	25%
3: Soms	78	13%
4: Regelmatig	25	4%
5: Vaak	10	2%
Totaal Ondervraagden	594	100%
Totaal Ongewogen*	594	100%

# Resultaten gecontroleerde steekproef

Tabel 20: Basis - Hoort bepaald geluid

Ondervindt u in of om uw woning in het dagelijks leven persoonlijke hinder van geluid van ...? Vliegverkeer

	Abs	%
1: Nooit	208	39%
2: Zelden	163	31%
3: Soms	134	25%
4: Regelmatig	23	4%
5: Vaak	6	1%
Totaal Ondervraagden	534	100%
Totaal Ongewogen*	550	100%

Tabel 21: Basis - Hoort bepaald geluid

Ondervindt u in of om uw woning in het dagelijks leven persoonlijke hinder van geluid van ...? Wegverkeer

	Abs	%
1: Nooit	165	29%
2: Zelden	197	35%
3: Soms	123	22%
4: Regelmatig	58	10%
5: Vaak	25	4%
Totaal Ondervraagden	567	100%
Totaal Ongewogen*	556	100%

Tabel 22: Basis - Hoort bepaald geluid  
Ondervindt u in of om uw woning in het dagelijks leven persoonlijke hinder van geluid van ...? Treinen

	Abs	%
1: Nooit	154	48%
2: Zelden	94	30%
3: Soms	48	15%
4: Regelmatig	15	5%
5: Vaak	8	3%
Totaal Ondervraagden	320	100%
Totaal Ongewogen*	302	100%

Tabel 23: Basis - Hoort bepaald geluid

Ondervindt u in of om uw woning in het dagelijks leven persoonlijke hinder van geluid van ...? Buren

	Abs	%
1: Nooit	88	15%
2: Zelden	215	37%
3: Soms	144	25%
4: Regelmatig	85	15%
5: Vaak	43	7%
Totaal Ondervraagden	575	100%
Totaal Ongewogen*	564	100%

# Resultaten gecontroleerde steekproef

Tabel 24: Basis - Hoort geluid

Ondervindt u in of om uw woning in het dagelijks leven persoonlijke hinder van geluid van ...? Bedrijven/Industrie

	Abs	%
1: Nooit	94	36%
2: Zelden	119	45%
3: Soms	38	14%
4: Regelmatig	7	3%
5: Vaak	4	2%
Totaal Ondervraagden	262	100%
Totaal Ongewogen*	253	100%



Tabel 25: Leeftijd in 5 categorieën

	Abs	%
1: 18 t/m 34	153	26%
2: 35 t/m 44	111	19%
3: 45 t/m 54	122	21%
4: 55 t/m 64	103	17%
5: 65 en ouder	105	18%
6: Wil niet zeggen	0	0%
Totaal Ondervraagden	594	100%
Totaal Ongewogen*	594	100%

De data in dit onderzoek zijn gewogen naar leeftijd en geslacht, zodat de leeftijds- en geslachtsverdeling in de steekproef representatief is voor de inwoners in de geselecteerde gebieden. Zie voor meer informatie hierover de weegspecificatie op sheet 45.

Respons per gemeente

Verschillen in respons tussen gemeenten

Gebiedsselectie gecontroleerde steekproef

Ongewogen en gewogen data gecontroleerde steekproef

Resultaten gecontroleerde steekproef

**Onderzoekstechnische informatie**

- **Veldwerkperiode**
  - Het veldwerk via de website [www.belevingsvlucht.nl](http://www.belevingsvlucht.nl) is uitgevoerd in de periode 30 mei 2018 15 uur tot 31 mei 2018 14 uur.
  - Het veldwerk via het StemPunt-panel (de gecontroleerde steekproef) is uitgevoerd van 30 mei 2018 21.30 uur tot 1 juni 14.30 uur.
- **Methode deelnemersselectie**
  - Via de website: vrij toegankelijk. Iedereen kon de vragenlijst invullen.
  - Uit het StemPunt-panel van Motivaction: alle panelleden uit het selectiegebied zijn uitgenodigd voor het onderzoek.
- **Incentives**
  - De deelnemers uit het StemPunt-panel hebben als dank voor deelname aan het onderzoek een punten voor het StemPunt spaarprogramma ontvangen.
- **Weging**
  - De onderzoeksdata die via de [www.belevingsvlucht.nl](http://www.belevingsvlucht.nl) zijn verzameld zijn niet gewogen.
  - De onderzoeksdata via StemPunt is door middel van een RIM-weging gewogen op leeftijd en geslacht (zie ook bijlage gewogen en ongewogen data), uitgaande van de Gouden Standaard van het CBS.
- **Responsverantwoording online onderzoek**
  - In de veldwerkperiode is aan 4503 personen een uitnodigingsmail verstuurd. Op de slotdatum van het veldwerk (zie bij Veldwerkperiode) was de uiterste invultijd verstreken en is de toegang tot de vragenlijst op internet afgesloten. Het responspercentage ligt daarmee op 13%. Deze lage response is met name te verklaren door de zeer korte veldwerkperiode. Daarnaast kan ook een rol spelen dat panelleden die zijn uitgenodigd de vragenlijst al hadden ingevuld via de website [www.belevingsvlucht.nl](http://www.belevingsvlucht.nl).
- **Bewaartermijn primaire onderzoeksbestanden**
  - Digitaal beschikbare primaire onderzoeksbestanden worden tenminste 12 maanden na afronden van het onderzoek bewaard.
- **Overige onderzoekstechnische informatie**
  - Overige onderzoekstechnische informatie en een exemplaar van de bij dit onderzoek gehanteerde vragenlijst is op aanvraag beschikbaar voor de opdrachtgever.

## Wij verminderen onze footprint



Motivaction  
is ISO 14001-  
gecertificeerd



Motivaction  
gebruikt  
energiezuinige  
auto's



Motivaction  
gebruikt groene  
stroom



Motivaction  
gebruikt  
uitsluitend papier  
met een FSC-label

Het auteursrecht op dit rapport ligt bij de opdrachtgever. Voor het vermelden van de naam Motivaction in publicaties op basis van deze rapportage – anders dan integrale publicatie – is echter schriftelijke toestemming vereist van Motivaction International B.V.

Zie ook ons [Pers- en publicatiebeleid](#).

## **Beeldmateriaal**

Motivaction heeft datgene gedaan wat redelijkerwijs van ons verwacht kan worden om de rechthebbenden op beeldmateriaal te achterhalen. Mocht u desondanks menen recht te kunnen doen gelden op gebruikt beeldmateriaal, neem dan contact op met Motivaction.



# **motivaction**

research and strategy

Motivaction International B.V.  
Marnixkade 109  
1015 ZL Amsterdam

Postbus 15262  
1001 MG Amsterdam

T +31 (0)20 589 83 83  
M info@motivaction.nl

[www.motivaction.nl](http://www.motivaction.nl)

